

แบบเสนอผลงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน ประเภทเรื่องเล่าเร้าพลัง

(แบบฟอร์ม ม 4)

ส่วนที่ 1

สำหรับงานพัฒนาคุณภาพงาน

เลขที่ผลงาน...../.....

วันลงทะเบียน.....

ชื่อเรื่อง หัวใจดวงใหม่ในวันพอ

คุณเชื่อเรื่องปาฏิหาริย์ไหม โดยเฉพาะเรื่องราวของชีวิต ที่เหมือนได้ชีวิตใหม่อีกครั้ง หากจะพูดถึงชีวิตใครสักคน คงเป็นเรื่องยากที่จะอธิบาย โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตของชีวิต ที่ไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคตได้แน่นอน ทุกคนคงปรารถนาการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่เกิดการเจ็บป่วยคงจะดีที่สุด แต่หากวันหนึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การเข้าใจ ยอมรับและการดูแลตัวเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี คงเป็นสิ่งเดียวที่สามารถทำให้ชีวิตดำเนินต่อไปได้ เช่นเดียวกับผู้ป่วยรายนี้

ย้อนไป ประมาณเดือนสิงหาคม ปี 2562 ในช่วงสายๆ ของวันหนึ่ง ขณะที่ฉันและพยาบาลอีกหลายคนในหอผู้ป่วยวิกฤตหัวใจ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตน์ กำลังให้การดูแลผู้ป่วยตามปกติ ดังเช่นทุกๆ วัน ทันใดนั้นก็มีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น ปลายสายจากพยาบาลประสานงานรับผู้ป่วย แจ้งว่า เราต้องรับผู้ป่วยใหม่ จากหน่วยตรวจผู้ป่วยนอก ซึ่งอาการของผู้ป่วย ณ ขณะนั้น มีอาการหอบเหนื่อย จากภาวะหัวใจล้มเหลว หลังจากที่ได้รับแจ้ง ทุกคนภายในเวร ต่างพากันเตรียมพร้อมในการรับผู้ป่วยรายนี้เข้ารับการรักษาทันที ครั้งแรกที่พบกับผู้ป่วย ชายวัยใกล้เกษียณ อายุ 55 ปี รูปร่างผอม สีหน้าอ่อนเพลีย หายใจหอบเหนื่อย “สวัสดีค่ะ ดิฉันเป็นพยาบาลที่น่ะคะ ตอนนี้อาการเป็นยังไงบ้างคะ” ฉันกล่าวทักทาย พร้อมกับสอบถามอาการทั่วไปและประเมินผู้ป่วยตามปกติ สิ่งที่ฉันสัมผัสได้ด้วยใจ คือ ความเป็นกันเองของผู้ป่วย พูดจาสุภาพ อ่อนน้อม อธิบายดี และยังแอบเกรงใจพยาบาลเล็กน้อย ฉันพูดคุยสร้างสัมพันธภาพ จนผู้ป่วยอนุญาตให้ฉันเรียกว่าคุณลุงได้ คุณลุง ซึ่งยังไม่ทราบ ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเองพร้อมๆ กับฉันที่ยังไม่ทราบประวัติคนไข้โดยละเอียด เมื่อแพทย์ได้ทำการตรวจหัวใจคุณลุงด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง (Echocardiography) ก็พบว่า ประสิทธิภาพการบีบตัวของหัวใจคุณลุงเหลือเพียงแค่ 8% ซึ่งถือว่าน้อยมาก หัวใจเพียงดวงเดียวของคุณลุง อ่อนแอเกินกว่าที่จะสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกายได้เพียงพอ หัวใจที่เต้นเพียงแผ่วเบาดวงนี้ ไม่สามารถรักษาได้ด้วยวิธีอื่นๆ อีกแล้ว แพทย์จึงพิจารณาการรักษาโดยการผ่าตัดปลูกถ่ายหัวใจซึ่งเป็นหนทางที่จะช่วยให้ชีวิตคุณลุงดำเนินต่อไปได้ และแน่นอนว่ากระบวนการปลูกถ่ายอวัยวะต้องใช้ระยะเวลาในการรอผู้ใจบุญบริจาค ซึ่งไม่อาจทราบได้ ว่าต้องรอไปอีกกี่วัน กี่เดือน ทันทีที่คุณลุงทราบว่าต้องเปลี่ยนหัวใจ ฉันสังเกตเห็นแววตาแห่งความหวังที่จะได้ชีวิตใหม่ แต่หลังจากคุณลุงเข้ารับการรักษาเพียงไม่นาน ความดันโลหิตของคุณลุงลดต่ำลงอย่างกะทันหัน เป็นภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงและมีอัตราการเสียชีวิตสูง แพทย์ต้องประคับประคองหัวใจคุณลุงไว้ระหว่างรอหัวใจดวงใหม่อย่างเร่งด่วน โดยการใส่เครื่องพุงหัวใจทางหลอดเลือดแดงใหญ่บริเวณขาหนีบด้านขวา ซึ่งเทคโนโลยีทางการแพทย์นี้ใช้ในการรักษาร่วมในผู้ที่มีภาวะช็อกจากโรคหัวใจหรือใช้ในระหว่างการรอผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจเพื่อลดการทำงานของหัวใจและช่วยเพิ่มเลือดไปเลี้ยงหลอดเลือดหัวใจได้มากขึ้น พวกเราทุกคนต่างช่วยกันคนละไม้ละมือจนสามารถช่วยให้หัวใจคุณลุงสามารถสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงร่างกายได้อย่างเพียงพอ สายยางขนาดใหญ่ ที่สอดอยู่ในหลอดเลือดแดงเกือบถึงหัวใจ ต้องคาสายไว้ตลอดเวลา และ ยังมีสายต่างๆ ที่ช่วยในการเฝ้าระวังหัวใจติดอยู่เต็มตัว ทำให้คุณลุงต้องมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวและไม่สามารถงอขาได้เกิน 30 องศา ส่งผลให้การใช้ชีวิตประจำวันของผู้ป่วยลำบากมากยิ่งขึ้น ต้องนอนบนเตียงตลอดเวลา ทำให้ฉันตระหนักดีว่า การดูแลผู้ป่วยรายนี้ต้องมีความละเอียด ใส่ใจ และเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ร่วมกับการดูแลด้านจิตใจผู้ป่วย ฉันจะคอยพูดคุยและให้กำลังใจคุณลุงอยู่เสมอ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดมากเพียงใดก็ไม่ได้ทำให้คุณลุงท้อแท้หรือสิ้นหวัง มันทำให้ฉันมีกำลังใจในการดูแลคุณลุงต่อไปเช่นเดียวกัน ชื่อของ

ผู้ป่วยถูกส่งไปขอรับบริจาคหัวใจและต่อคิวตามปกติ การรักษาดำเนินไปเรื่อยๆ เวลาผ่านไปวันแล้ววันเล่า ไม่มีใครบอกได้ว่าเมื่อไหร่จะได้หัวใจดวงใหม่ คุณลุงไม่เคยสอบถามถึงการได้รับบริจาคเลยเพราะการได้รับบริจาคหัวใจมานั้นหมายถึงว่าต้องมีคนๆหนึ่งต้องจากไป เราจึงรอเพียงแค่ปาฏิหาริย์ไปพร้อมๆกันจนเวลาล่วงเลยผ่านไปเกือบสองเดือน ขณะที่คุณลุงไม่ได้เจอบรรยากาศอื่นๆ เลยนอกจากเตียงผู้ป่วยและห้องสี่เหลี่ยม อยู่บนเตียงตลอดเวลาโดยมีพยาบาลเป็นผู้ช่วยเหลือกิจวัตรประจำวันทุกอย่าง จนถึงวันที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง เมื่อคุณหมอโทรแจ้งว่าได้รับการบริจาคหัวใจแล้ว ฉันและพยาบาลทุกคนที่ดูแลคุณลุงต่างพากันดีใจ รีบแจ้งให้คุณลุงรู้ทันที “คุณลุงคะ คุณหมอโทรแจ้งว่าตอนนี้มีผู้บริจาคหัวใจแล้วค่ะ” สีหน้าที่แสดงออกฉันรู้สึกได้ว่าคุณลุงก็ดีใจเช่นกัน ทุกคนรีบเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยเพื่อการผ่าตัด โทรศัพท์ดังขึ้นอีกครั้ง คุณหมอโทรกลับมาแจ้งว่า จากการตรวจเช็คอย่างละเอียดแล้ว หัวใจดวงนั้นไม่เหมาะสมเพียงพอสำหรับคุณลุง รอยยิ้มบนใบหน้าทุกคนกลับหายไป กลายเป็นแววตาที่เศร้าหมอง ไม่มีใครกล้าและพร้อมที่จะเดินกลับไปแจ้งผู้ป่วย กลายเป็นความสิ้นหวัง เสียใจ เปรียบเสมือนห้องที่มีมิติมานาน ถูกเปิดสวิตช์ไฟให้สว่างขึ้น แต่ไม่นานไฟนั้นก็ดับวูบลงอีกครั้งอย่างกะทันหัน แต่ถึงอย่างไรเราก็ต้องบอกความจริงกับผู้ป่วย “คุณลุงคะ ทางคุณหมอ โทรมาแจ้งว่า หัวใจดวงนั้นไม่สามารถเข้าได้กับหัวใจคุณลุงค่ะ” เสียงของฉันสั่นเครือเล็กน้อย แต่เสียงที่ได้ยินคุณลุงตอบกลับพวกเราว่า “ไม่เป็นไร มันยังไม่ใช่วັນของเรา” แม้ผู้ป่วยจะแสดงออกว่า ไม่เป็นไรแต่ในใจลึกๆ ไม่อาจคาดเดาได้ เขาอาจจะกำลังเสียใจ สิ้นหวัง สิ่งเดียวที่ฉันทำได้ตอนนี้คือการให้กำลังใจและดูแลผู้ป่วยประคับประคองและป้องกันไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆเป็นสิ่งที่เราปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาวะแทรกซ้อนจากการใส่เครื่องพยุงหัวใจเป็นระยะเวลานาน เช่น หลอดเลือดขาขาดเลือดเฉียบพลัน และการติดเชื้อ เนื่องจากตอนนี้คุณลุงได้ใส่เครื่องพยุงหัวใจมาเป็นระยะเวลานานถึง 72 วันแล้ว ซึ่งโดยปกติการใส่สายทางหลอดเลือดที่มากกว่า 14 วัน โอกาสที่จะเกิดการภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น บทบาทที่ท้าทายและสำคัญที่สุดในตอนนี้คือการดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจและตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นสิ่งที่พวกเราตระหนักอยู่เสมอ และแล้วในเช้าวันหนึ่ง วันพุธที่ 5 ธันวาคม วันที่ทุกคนรู้ดีว่า คือ วันพ่อ เป็นวันที่ทุกคนจำได้ไม่ลืมในทุกๆปี ในขณะที่ฉันและพยาบาลทุกคนกำลังปฏิบัติหน้าที่ ดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยอยู่นั้น โทรศัพท์แห่งการรอคอยได้ดังขึ้น “สวัสดีค่ะ CCU ชั้น 9 อาคารสมเด็จพระเทพฯ ค่ะ” ปลายสายเสียงคุณหมอผู้ดูแลผู้ป่วย “หมอจะแจ้งว่าคุณลุงได้หัวใจแล้วนะครับ เตรียมคนไข้ให้ผมหน่อย เดี่ยวผมโทรมาคอนเฟิร์มอีกที” สิ่งที่ได้ยินมันทำให้หัวใจของทุกคนพองโตอีกครั้ง บทเรียนมาจากครั้งที่แล้ว ไม่มีใครรีบวิ่งไปบอก ผู้ป่วยในทันที เนื่องจากเกรงว่าจะทำให้ผู้ป่วยต้องผิดหวังอีกครั้ง เราจึงได้แต่เฝ้ารอและภาวนาให้หัวใจดวงนี้เหมาะสมกับคุณลุง ถึงแม้ในใจลึกๆจะรับรู้ว่าจะเราจะต้องผิดหวังอีกครั้ง ขณะที่พยาบาลทุกคนกำลังเตรียมผ่าตัดอย่างรวดเร็วและไม่ให้เกิดความผิดพลาดฉันสังเกตเห็นผู้ป่วยมองออกมาด้วยแววตาสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น และแล้วเสียงโทรศัพท์ดังขึ้นอีกครั้ง เป็นคุณหมอเจ้าของใช้นั่นเอง “คุณพยาบาลเตรียมคนไข้ เข้าห้องผ่าตัดนะคะ เดี่ยวเราจะต้องผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจให้คุณลุงแล้วครับ” ทุกคนดีใจอย่างบอกไม่ถูก คราวนี้เราสามารถบอกกับผู้ป่วยได้แล้ว ทุกคนค่อยๆเดินไปที่ละคนสองคน น้ำตาเริ่มคลอ “คุณลุงๆ ได้หัวใจแล้ว เดี่ยวเราต้องเตรียมตัวไปห้องผ่าตัดแล้วนะคะ” คุณลุงก็ตอบรับ “ครับ” พยาบาลยืนปาดน้ำตาด้วยความปลื้มปิติ คุณลุงพูดว่า “ว่าจะไม่ร้องไห้แล้วนะ” หลังจากนั้นน้ำตาก็ไหลตามกันทั้งผู้ป่วยและพยาบาล ใดๆ จนถึงเวลาที่เจ้าหน้าที่มารับผู้ป่วยไปห้องผ่าตัด ซึ่งภายหลังการผ่าตัดผู้ป่วยต้องไปพักฟื้นที่หอผู้ป่วยสำหรับปลูกถ่ายอวัยวะ ทุกคนต่างให้กำลังใจผู้ป่วยและภาวนาขอให้การผ่าตัดผ่านไปได้ด้วยดี พวกเราเฝ้าส่งผู้ป่วยจนผ่านลับประตูหอผู้ป่วยไป หน้าที่ของเราสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สำหรับการดูแลประคับประคองผู้ป่วยรายนี้ได้อย่างปลอดภัยและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนระหว่างการรอหัวใจดวงใหม่

ภายหลังการผ่าตัด เราทราบกันว่า ทุกอย่างผ่านไปด้วยดี คุณลุงปลอดภัยพร้อมกับได้รับหัวใจดวงใหม่ ปาฏิหาริย์ของพวกเราเกิดขึ้นแล้วจริงๆ แต่ปาฏิหาริย์ครั้งนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ถ้าไม่มีผู้บริจาคหัวใจที่มีค่าดวงนี้ ต้องขอบคุณผู้ใจบุญ ที่มีจิตอันเป็นกุศลอย่างยิ่ง ที่สละอวัยวะเพื่อต่อลมหายใจให้คุณลุงได้มีชีวิตต่อไป เราต่างพากันดีใจกับผู้ป่วย เวลาผ่านไปหลายวัน ในขณะที่ทุกคนทำงานกันตามปกติ เสียงกริ่งหน้าประตูก็ดังขึ้น เมื่อประตูเปิดออก ชายคนหนึ่งนั่งรถเข็นเข้ามา เป็นคุณลุงนั่นเอง ทุกคนต่างพากันเข้าไปพุดคุยกับคุณลุง สีสหน้าคุณลุงดูสดใส แข็งแรง มีน้ำมีนวล พร้อมกล่าวกับพวกเราว่า “พอดีคุณหมอจะให้กลับบ้านแล้วผมขออนุญาตคุณหมอมายเยี่ยมพวกเราก่อนครับ” ทุกคนต่างยินดีที่ได้ยิน มันคือความสุขใจอย่างเปี่ยมล้น เมื่อได้เห็นผู้ป่วยได้รับการผ่าตัดหัวใจ สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ใกล้เคียงปกติอีกครั้ง

จากประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยรายนี้ทำให้ฉันตระหนักได้ว่า ผู้ป่วยแต่ละคนมีอาการ ความรุนแรง และข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การมีเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัยในการรักษา ร่วมกับการดูแลโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ของแพทย์และพยาบาลสำคัญในทุกๆขณะ โดยเฉพาะการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม ที่ต้องให้ความสำคัญทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของผู้ป่วย ดังเช่นผู้ป่วยรายนี้ นอกจากการประคับประคองร่างกายให้สามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน อีกสิ่งที่ต้องเราต้องประคับประคองร่วมกันคือ จิตใจของผู้ป่วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการรักษาและการพยาบาลบนพื้นฐานองค์ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ความภาคภูมิใจที่ทำให้ผู้ป่วยผ่านช่วงวิกฤตของชีวิตไปได้ด้วยดี กลายเป็นแรงผลักดันที่จะขับเคลื่อนทำให้ฉันและทุกคนมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานในวิชาชีพนี้ต่อไป